

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "НАЙДЕН ГЕРОВ"

гр. Пловдив 4006 ул. „Кемера” №27,
тел.032/632016,

e-mail: schoolbox@naidengerov-pd.org

УТВЪРЖДАВАМ: *

ДИРЕКТОР:

/ДИАНА ГАВАЗОВА/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Учебна 2022 – 2023 година

Настоящата програма е приета с решение № 7 на Педагогическия съвет с протокол № 14/13.09.2022 г.

Утвърдена със Заповед № РД-10-955 от 14.09.2022 г. на директора на СУ "Найден Геров"- Пловдив.

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за превенция на ранното напускане на училище в СУ "Найден Геров"- гр. Пловдив е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и определените приоритети за развитие в сферата на образованието.

Програмата конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждеременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 год.

С дейностите си програмата е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията, както и с целите на Програмата, разработена от РУО Пловдив и определените приоритети на областно ниво.

Програмата представя:

- ✓ Определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в СУ "Найден Геров" и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;
- ✓ дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището, Годишен план на училището и Плана за квалификация на педагогическите кадри;
- ✓ обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- ✓ усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците;
- ✓ Превенцията на ранното напускане на училище е приоритетна задача в СУ „ Найден Геров” – гр. Пловдив;
- ✓ Програмата за превенция на ранното отпадане в СУ „ Найден Геров” кореспондира с регионалния план за намаляване на дела на преждеременно напусналите образователна система.

2.АНАЛИЗ НА ПРОБЛЕМА „РАННО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ”

СУ „Найден Геров” – гр. Пловдив се намира в квартал “Столипиново”. В училището се обучават ученици за които българският език не е майчин, а образованието не е осъзната необходимост за родителите, което е потенциален риск за отпадане на учениците от училище. Училището разполага с много добра материално – техническа база, квалифицирани кадри доказали своя професионализъм през годините, участвайки в различни европейски проекти и национални програми- „Без свободен час”, „Без отсъствие”, „С грижа за всеки ученик”, ”УСПЕХ”, “Твоят час”, „Подкрепа за успех“, “Образование за утрешния ден”и други.

За ефективното прилагане на програмата е необходимо първо да се определят рисковите групи от ученици, застрашени от отпадане, както и да се предложат превантивни мерки, насочени към тези групи ученици.

Основни причини за ранното напускане на училище :

Причините за ранното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко категории:

А./ Икономически - безработицата, ниските доходи и бедността поставят много деца в затруднени условия, водещи да повишен риск от отпадане от училище. Много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до прекъсване на присъствието в училище или до нарушаване на участието им в учебния процес.

Б./ Социални – родителска незаинтересованост, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, ранни бракове и др.

В./ Образователни - езикова бариера, недоброто владение на български език на децата от ромски произход, трудности в усвояването на учебното съдържание, навици на учене, липса на мотивация, лоша дисциплина и др.

Г./ Етнокултурни – отсъствие на познавателна мотивация сред децата от ромската общност, отсъствие на мотивация от страна на родителите за приобщаващо образование на децата им, ниска степен на готовност за училище на деца от тази общност, дефицит на комуникативна компетентност сред такива деца и др.

Д./Институционални – недостатъчно координиран подход между различните служби на местно и общинско ниво и др.

Е./Свързани със здравния статус – недостатъчна подготовка за приобщаване на децата със специални образователни потребности.

За преодоляването на възникналите проблеми в определен етап училището води гъвкава политика с цел да се разгърне личния потенциал на всяко дете съобразно неговите нужди и потребности и интереси. Предвидени са дейности за разнообразяване на методите, похватите, средствата на работа - традиционни и иновационни. Обогатяване инструментариума за работа с децата, стимулиране, поощрение и оценка на напредъка на ученика във възпитателно-образователния процес. Участие на ученици и родители в училищни и извънучилищни дейности за преодоляване риска от ранно отпадане от училище.

През изминалите години се наблюдава увеличаване процента на учениците, заминали в чужбина. Причините за това са социални - заминаване на цялото семейство, поради ниски доходи и безработица. Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си.

Най-голяма в процентно отношение е групата на учениците, прекъснали обучението си поради семейни причини. Семейните причини обхващат широк кръг от проблеми, свързани с родителска незаинтересованост, противоречия и конфликти в семейството, отрицателно взаимодействие на домашната среда, ниско образование на родителите, бедност, етнокултурни традиции, заминаване в чужбина.

3. Анализ на ситуацията и училищната среда.

Като рискови фактори, предшестващи отпадането са идентифицирани:

- продължително отсъствие от училище;
- проблемна семейна среда;
- трудна адаптация към изискванията в училище.

Силни страни:

- квалифицирани учители;
- интерактивни методи на обучение;
- извънкласни дейности;

- възможности за изява;
- създаване на приятелска среда;
- добра материална база;
- работа по проекти.

Слаби страни:

- недостатъчна ефективност на взаимодействието училище-родители;
- честите миграции в чужбина.

3.1. Заплахи

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Нисък жизнен стандарт на част от населението;
- Проблеми в семействата, водещи до ранно напускане на деца от училище;
  - Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от ранно напускане;
  - Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата“;
  - Липса на подкрепяща среда около училището;
  - Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.

4. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Намаляване на безпричинните неизвинени отсъствия.
2. Намаляване броя на учениците в риск от отпадане по различни причини.
3. Мотивиране учениците за постигане на по-добър успех в училище.
4. Увеличаване броя на учениците повишаващи степента си на образование.
5. Преодоляване на обучителните трудности.
6. Привличане на родителската общност в училище.
7. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

5. ЦЕЛЕВА ГРУПА:

Ученици от 1 до 12 клас, и деца от ПГ които са застрашени от отпадане по различни причини – за които съществува обективен риск от социално изключване и

липсват форми за социална подкрепа. В по-общ смисъл целевата група включва всички ученици от училището като смисъл на превенция.

6. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ЗАСТРАШЕНИТЕ ОТ ОТПАДАНЕ УЧЕНИЦИ:

1. Недостатъчно грижи и незаинтересованост от страна на родителите.
2. Нисък жизнен стандарт.
3. Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
4. Липса на финансови възможности за подкрепа на застрашени от отпадане деца.
5. Негативно влияние на приятелската среда, на „улицата“.
6. Липса на подкрепяща среда.
7. Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето.

7. МЕРКИ:

1. Изготвяне на стратегия за превенция и преодоляване на отсъствията от заниманията и на ранното напускане на образователната система, както и на план за действие в зависимост от конкретните условия и трудности.
2. Съвместни дейности с родителите за преодоляване на проблема с отсъствията на учениците и непосещаването на училище.
3. Своевременно информиране на родителите за отсъствията и успеха на учениците.
4. Провеждане на тематични срещи с родители по проблемите на отговорността за възпитанието и образованието на децата и общите задължения на родителите.
5. Включване на родители в училищни мероприятия.
6. Посещения на екипа за обхват по домовете на учениците, които отсъстват от училище без причина.
7. Включване на учениците в занимания по интереси и в проекти.
8. Осигурен достъп до спортната база на училището и компютърните кабинети.
9. Социализиране на децата и учениците, за които българският език не е майчин, приобщаване към училищния живот, за да се постигне по-голяма посещаемост в училище.
10. Индивидуална работа от страна на учители и класни ръководители със застрашените от отпадане ученици.
11. Провеждане на здравно и гражданско образование в часа на класа, изнасяне на беседи – за стрес, трафик на хора и др.
12. Активизиране на ученическото самоуправление.

13. Провеждане на разговори с училищния психолог и педагогически съветник – при нужда.
14. Провеждане на консултации със семействата на проблемните ученици.
15. Изпращане на уведомителни писма до дирекция „Социално подпомагане” за учениците, допуснали отсъствия по неуважителни причини.

	Дейности	Ангажирани лица	Необходими ресурси	Период/срок	Индикатори за измерване на постигнатите резултати от изпълнението
Мерки и дейности за превенция на преждевременното напускане на училището					
1	Проучване и анализиране на основните причини за преждевременното напускане на училището.	Кл. ръководители		10.2022г.	Установяване на конкретните причини за ранното отпадане от училище
2	Провеждане на дискусии в класовете заедно с родители относно анализът на причините за преждевременното напускане на училището.	Кл. ръководители		11.2022г. 12.2022г.	Разглеждане на различните гледни точки и оценки на проблема
3	Организиране и отбелязване чрез различни кампании на : „Световен ден за борбата срещу СПИН“; „Денят на земята“; Ромската нова година“	Пед. съветник/ Психолог Кл. ръководители		01.2023 г. 02.2023 г. 04.2023г.	Разширяване на културния мироглед и създаване на приоритетни ценности в учениците
4	Организиране и провеждане на анкети за прояви на училищен тормоз	Пед съветник/ Психолог Кл. ръководители		10.2022 г.	Установяване причините за тормоз и създаване на защитни мрежи
5	Контрол на редовното и точно отразяване на отсъствията на учениците в задължителната училищна документация	ЗДУД		Ежемесечно	Редовното и точно отразяване на отсъствията
6	Своевременно уведомяване на родителите при допуснати 5 неизвинени отсъствия от ученик	Класни ръководители		За учебната година	Уведомяване на родителите за социалното и образователно развитие на децата им.
7	Ежемесечно изпращане на справки до Дирекция“ Социално подпомагане“ за допуснати 5 или над 5 неизвинени отсъствия до 5 число на следващия месец, за който са допуснати отсъствията	Кл. ръководители		Ежемесечно	Уведомяване на Дирекция “Социално подпомагане“
8	Мотивиране на педагогическия персонал за допълнителна работа по	Заместник Директор, ПС	Средства от бюджета на	15.09.2022г. 30.06.2023г.	Оптимизация на работата с деца и ученици в риск от

	превенция на ранното напускане на училище.		училището и проекти		ранно напускане на училище.
9	Ефективно включване на училищните и местни ресурси при реализиране на дейностите за превенция на ранното напускане на училище.	Заместник Директор, ПС	Средства от бюджета на училището	15.09.2022 30.06.2023	Промяна на обществените нагласи. Повишено межкултурно сътрудничество в училището и обществото. Приобщаване на родителската общност.
10	Обучение на педагогическия екип да идентифицира и решава проблемите, които поставят децата в риск от ранно напускане на училище.	Заместник Директор, ПС	Средства от бюджета на училището	15.09.2022 30.06.2023	Повишаване на компетентността и квалификацията на педагогическия персонал.
11	Участие в различни проекти	Учители		През учебната година	Развитие на потенциала на всяко дете и попълване на образователните дефицити.
12	Участие във вътрешноучилищна и извънучилищна квалификация на педагогическите специалисти в посока превенция на ранното отпадане от училище и др. асоциални явления в училище.	Уч. ръководство		През учебната година	Повишаване на компетентността и квалификацията на педагогическия персонал.
13	Награждаване на ученици постигнали позитивна промяна в поведението и нагласите към училищната среда.	Уч. ръководство	Средства от бюджета на училището	През учебната година	Промяна нагласите и ценностите на учениците и приобщаването им към училищната среда.
14	Разработване на ел. уроци, презентации, използване на интерактивни методи за онагледяване на учебния материал. (Интерактивна дъска, паур поинт и др.)	М. Илиева В. Ташев		През учебната година	Разнообразяване и осъвременяване на учебното съдържание

15	Идентифициране на ученици със СОП.	Класни ръководители, логопед, психолог и ресурсен учител.		През учебната година	
16	Оценка на потребностите на ученици със СОП.	Класни ръководители, логопед, психолог и ресурсен учител.		През учебната година	
17	Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации.	Педагогически съветник/училищен психолог		Целогодишно	
18	Логопедична терапия, рехабилитация и консултации.	Логопед		Целогодишно	
19	Отчитане ефективността на предприетите мерки за ранното отпадане от училище - дискусия с родители и учители	Гл. Учители Кл. ръководители Пед. съветници		02.2023г.	Анализиране на предприетите мерки и

Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на самоуправление

1	Подпомагачи ученици: Връстници (наставници)- помагат на връстници чрез тази практика ученици, които са постигнали добри резултати в училище се включват, като ментори на учениците със слаби резултати.	Пед. съветник/ психолог Кл. ръководители Отговорници на класовете.		Постоянен	Подпомагане на „слаби” от „ силни ” ученици – развиване на взаимоотношенията между децата и демонстриране на емпатия.
2	Работа на ученическия парламент в посока активно включване на учениците в училищния живот, ангажирането и овластяването им за вземане на решения, касаещи техният престой в училище, подкрепа на застрашените от отпадане ученици	Уч. парламент Кл. ръководители Пед. съветници		Постоянен	Развиване на ученическото самоуправление

3	Организиране и провеждане на „Ден на училищно самоуправление”, в който на изявени ученици се предлага да бъдат учители по любим предмет, а ученици с голям брой отсъствия да наблюдават процеса.	Уч. парламент Кл. ръководители Пед. съветник/ Психолог		04.2023 г.	Развиване на ученическото самоуправление
---	--	---	--	------------	--

Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

1	Заповеди за определяне на участници в екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	Директор Екип за обхват Медиатори		Постоянен	Информация за „рисковите” ученици
---	--	---	--	-----------	-----------------------------------

2	Създаден училищен алгоритъм за установяване местонахождението на деца с допуснати отсъствия по неуважителни причини, приобщаване и превенция			Постоянен	Превантивна работа с цел ограничаване на факторите на ранното отпадане
---	--	--	--	-----------	--

Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от отпадане, от страна на представителите на местната власт, гражданския сектор и НПО

1	Срещи с ИДПС, МКБППМН, Общностен център кв. Столипиново, социални работници, представители на ОЗД.	Пед. съветник/ Психолог Кл. ръководители		10.2022г. 12.2022г. 01.2023г. 02.2023г. 03.2023г.	Участие с цел превенция на местната гражданска власт
---	--	--	--	---	--

Мерки и дейности за интервенция на преждевременното напускане на училище

1	1. Провеждане на здравно и гражданско образование в часа на класа, изнасяне на беседи	Пед. съветник/ Психолог Училищна медицинска сестра Кл. ръководители		За учебната година	Повишаване бдителността на учениците към различните асоциални явления
---	---	--	--	--------------------	---

	– за стрес, трафик на хора и др. Провеждане на здравни беседи на теми :“ НЕ на Ранните бракове“; „Деца раждат деца“; Предпазване от ранна бременост“, „Полова хигиена „				
Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск от отпадане от училище, с участието на родителските общности					
1	Организиране на беседи и привличане на родителската общност към училищната среда.	Пед. съветник/ Психолог Кл.ръководител		01.2023 г 03.2023г 05.2023 г	Активно участие на родителските общности и привличането им в училищния живот
2	Организиране на информационни кампании сред родителите в посока разбиране на значимостта на образованието, като път към успеха с помощта на образовани и реализирали се хора от общността, като пример за постигане на житейски успех.	Пед. съветник/ Психолог Кл. ръководители Медиатори		12.2022 г. 03.2023г.	Достигане на общността чрез подходящи мерки и засилване на благоприятното социално, образователно въздействие
3	Възобновяване на инициативата „Ден на отворените врати“, в който родители имат право да присъстват в учебни часове	Пед. съветник/ Психолог Кл. ръководители		05.2023 г.	Привличане на родителите в училищния живот
4	Провеждане на „нетрадиционни „родителски срещи (На гости в къщи и др.)	Пед. съветник/ Психолог Кл. ръководители Медиатори		02.2023 г. 04.2023 г.	Привличане на родителите в училищния живот